

Behoort bij punt 12 van de agenda voor de raadsvergadering van 16 december 2008

onderwerp: Belastingmaatregelen 2009

afdeling: Financiën
portefeuillehouder: J.W. Donkers
besproken in commissie(s) Bestuur
datum bespreking(en): 26 november 2008

Samenvatting voorstel

In de "Paragraaf 1 Lokale heffingen", opgenomen in de Programmabegroting 2009-2012, hebben wij deze voorgenomen belastingmaatregelen per 1 januari 2009 toegelicht en gemotiveerd. Bij de begrotingsbehandeling op 6 november jl. is een en ander onderwerp van beraadslaging geweest. De door middel van vaststelling van de Programmabegroting 2009-2012 in principe al geaccordeerde belastingmaatregelen dienen echter nog via wijziging van de betreffende belastingverordeningen te worden geformaliseerd. Vandaar dit voorstel.

Uw raad wordt in deze vergadering naast dit voorstel nog afzonderlijk twee voorstellen tot vaststelling van de tarieven Onroerende-zaakbelastingen en Leges met ingang van 2009 aangeboden. Achtereenvolgens zal in dit voorstel aan de volgende belastingmaatregelen aandacht worden geschonken:

1. Brandweerrechten, Graf- en Begrafenisrechten, Liggelden woonschepen, Marktgeld en Scheepvaartrechten:
 - Verhoging tarieven met 2,5 %;
 - Nieuw tarief voor graf schudden (Graf- en Begrafenisrechten).
2. Parkeerbelastingen
 - Verhoging kosten naheffingsaanslag;
 - Verhoging overige parkeertarieven met 2,5 %;
 - Ontheffingen parkeerschijfzone.
3. Reinigingsheffingen
 - Verlaging jaartarieven Afvalstoffenheffing en Reinigingsrecht in 2009.
4. Rioolrechten
 - Verhoging tarieven met 2,5 %.

In dit voorstel wordt tenslotte ook een brief behandeld van de Nationale Ombudsman over toepassing van de termijnstelling bij kwijtscheldingsverzoeken. Ook maken wij hierbij melding van de nieuwe mogelijkheden om belastingschuldigen geautomatiseerd kwijtschelding te verlenen.

Voorstel besluit

Voorgesteld wordt:

- a. de heffingsverordeningen te wijzigen conform de bijgevoegde concept-(wijzigings)verordeningen. In alfabetische volgorde gaat het om de navolgende wijzigingsverordeningen:

<u>Naam verordening/soort belasting</u>	<u>Nummer wijzigings- verordening</u>
1. Brandweerrechten Cuijk 2002	7 ^e
2. Graf- en Begrafenisrechten Cuijk 2007	2 ^e
3. Liggelden woonschepen Cuijk 1996	6 ^e
4. Marktgeld Cuijk 2001	8 ^e
5. Parkeerbelastingen Cuijk 2004 (incl. kostenbegroting)	6 ^e
6. Reinigingsheffingen Cuijk 2007	2 ^e
7. Rioolrechten Cuijk 2005	2 ^e
8. Scheepvaartrechten Cuijk 2001	8 ^e

- b. De termijnen voor het indienen van een kwijtscheldingsverzoek te handhaven.

Financiële consequenties

De financiële gevolgen van de verhoging van de tarieven Brandweerrechten, Graf- en Begrafenisrechten, Liggelden woonschepen, Marktgeld, Parkeerbelastingen en Scheepvaartrechten zijn in de ramingen 2009 tot en met 2012 opgenomen. De consequenties van de verlaging van de tarieven Reinigingsheffingen voor het belastingjaar 2009 wordt gedekt door aanwending van de Voorziening Afvlakking tarieven Reinigingsheffingen. Deze aanwending bedraagt in 2009 € 115.000,--. Ook de trendmatige verhoging van de tarieven Rioolrechten (meeropbrengst € 48.000,--) is nog niet geraamd. Deze meeropbrengst komt ten goede aan de Voorziening Rationeel Rioolbeheer. Een en ander zal bij de Kadernota 2010 met ingang van het begrotingsjaar 2009 in de ramingen worden verwerkt.

Toegepaste wetten / verordeningen etc.

Gemeentewet, diverse belastingverordeningen en diverse bijzondere wetten.

Voorlichting / communicatie

De besluiten zullen op de gebruikelijke, wettelijk voorgeschreven, wijze worden bekendgemaakt. De direct betrokkenen zullen individueel via de toelichting bij het aanslagbiljet worden geïnformeerd. Daarnaast zal in de gemeenterubriek van het Cuijks Weekblad en op de gemeentelijke website uitgebreid aandacht worden besteed aan de nieuwe tarieven voor 2009.

Commissiebehandeling

Het voorstel is besproken in de commissie Bestuur van 26 november 2008. Het verslag van deze vergadering is via het internet beschikbaar.

Toelichting op het voorstel

1. Brandweerrechten, Graf en Begrafenisrechten, Liggelden woonschepen, Marktgeld en Scheepvaartrechten:

- **Verhoging tarieven met 2,5 %**
Per 1 januari 2009 is een algemene tariefsverhoging van de tarieven Brandweerrechten, Graf- en Begrafenisrechten, Marktgeld en Scheepvaartrechten van 2,5 % voorzien. De financiële gevolgen van deze verhoging zijn reeds op basis van de Begrotingsrichtlijnen 2009 als "Aanvaard Beleid" in de ramingen 2009 opgenomen.
- **Nieuw tarief voor grafschudden (graf- en begrafenisrechten).**
Het is inmiddels al een keer voorgekomen dat een graf vol is waarbij nabestaanden hebben gevraagd om het graf te ruimen teneinde er nieuwe bijzettingen in te kunnen laten plaatsvinden. De gemeentelijke beheersverordening bevat hierover bepalingen. Hierin staat het begrip 'schudden'. Schudden is wettelijk niets anders dan het ruimen van een graf, waarbij de verzamelde resten dieper in hetzelfde graf worden weggestopt. Die resten tellen dan niet meer als een bijzetting. Derhalve is er in het graf ruimte gemaakt voor een nieuwe begraafing. Schudden mag overigens pas na een grafrust van 10 jaar. Voor een dergelijk verzoek was in de belastingverordening nog geen tarief opgenomen. Daar is thans in voorzien (onderdeel 5.2 van de tarieventabel). Op basis van de gemiddelde tijdsbesteding en de materiaalkosten wordt een tarief voorgesteld van € 143,--.

2. Parkeerbelastingen

De parkeertarieven zijn zoals bekend naar aanleiding van de aanpassing van het parkeerregiem in de parkeergarage Smidstraat (eerste 2 uur gratis) vanaf 31 maart 2008 vastgesteld op € 1,-- per uur. De eerstkomende trendmatige verhoging is voorzien per 1 januari 2011. Het wettelijk (maximum)tarief van de kosten van de naheffingsaanslag wordt jaarlijks aangepast. De overige parkeertarieven voor jaarlijkse vergunningen e.d. worden

geïndexeerd (+ 2,5 %). De ontheffingen parkeerschijfzone komen weer onder het regiem van de parkeerbelastingverordening.

▪ **Verhoging kosten naheffingsaanslag**

Als een parkeerder geen parkeerbelasting heeft voldaan of de parkeertijd heeft laten verstrijken, kan een naheffingsaanslag worden opgelegd. Deze naheffingsaanslag bedraagt in onze gemeente € 1,--. Aan een naheffingsaanslag zijn *kosten* verbonden. Deze *directe kosten* worden verhaald op de belastingschuldige. Vanaf 1 januari 2008 zijn deze kosten in Cuijk vastgesteld op € 49,--, zijnde het wettelijk maximum 2008. Per 1 januari 2009 bedraagt het maximum dat voor een naheffingsaanslag aan kosten in rekening mag worden gebracht € 50,--. Om de kosten te kunnen verhogen van € 49,-- tot € 50,-- is de gemeenteraad verplicht een besluit te nemen waarbij tevens een kostenbegroting wordt vastgesteld. In deze kostenbegroting mogen uitsluitend gemeentelijke kosten worden opgenomen ter zake van het opleggen van een naheffingsaanslag als bedoeld in artikel 234, vierde lid Gemeentewet *voor zover deze rechtstreeks voortvloeien* uit niet betaalde parkeerbelastingen. Deze directe kosten bedragen in 2009 € 206,-- per naheffingsaanslag. Dat is meer dan het wettelijke maximum. Verhoging is derhalve toegestaan.

▪ **Verhoging overige tarieven**

De overige parkeertarieven (met name in de sfeer van ontheffingen en vergunningen) in de tabel kunnen wel worden geïndexeerd op basis van de inflatie (2,5 %).

▪ **Ontheffingen parkeerschijfzone**

In de parkeerschijfzone mag maximaal 2 uur worden geparkeerd. Voor bewoners en bedrijven is het mogelijk om voor de parkeerschijfzone (blauwe zone) ontheffing aan te vragen. Deze ontheffing geeft het recht om langer dan 2 uur te parkeren in de parkeerschijfzone. De bepalingen inzake ontheffingen in de parkeerschijfzone zijn sinds de wijziging van het parkeerregiem op 30 juni 2004 opgenomen in artikel 9.17 van de legestarieventabel" en niet meer in de "Parkeerbelastingverordening". Echter bij nader inzien dient deze ontheffing fiscaaljuridisch toch te worden ondergebracht in de parkeerbelastingverordening. Vooral omdat deze ontheffingen in het kader van de parkeerregulering worden uitgegeven. Immers aan aantallen en de kring van gegadigden zijn voorwaarden verbonden. Deze ontheffingen hebben dan ook duidelijk het karakter van parkeervergunningen. Dus is er sprake van parkeerbelasting in de zin van artikel 225, lid 1, onderdeel b. van de Gemeentewet. Vanaf juli 2004 zijn alleen de administratiekosten van deze ontheffingen doorbelast. Voor een ontheffing werd tot dusverre € 26,30 per jaar berekend. De onlangs gehouden Benchmark Publiekszaken (onder 90 gemeenten) heeft dit tarief eveneens als "zeer laag" gekwalificeerd. Het is alleszins redelijk alsmede budgettair en fiscaaljuridisch heel goed verdedigbaar dit tarief te verhogen en vanaf 2009 weer een onderscheid aan te brengen tussen ontheffingen voor bewoners en bedrijven. Voorgesteld wordt het tarief voor de bewoners te verhogen tot € 35,-- per jaar. Het tarief voor de bedrijven kan naar ons oordeel worden verhoogd tot € 100,-- per jaar. Immers in de jaren voor de wijziging van het parkeerregiem op 30 juni 2004 betaalden bedrijven al voor een tijdsongebonden bedrijfsvergunning € 160,-- per jaar. Bewoners betaalden toen € 25,--. De verhouding tussen het nieuwe bewonerstarief en bedrijventarief (35 : 100) is naar ons oordeel meer reëler en rechtvaardiger.

Een en ander is ook meegenomen in het raadsvoorstel over de nieuwe legestarieven 2009, welk voorstel eveneens in deze vergadering wordt behandeld.

3. **Reinigingsheffingen**

▪ **Verlaging jaartarieven Afvalstoffenheffing en Reinigingsrecht in 2009**

Afvalstoffenheffing wordt geheven voor het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen. Reinigingsrecht wordt geheven voor het ophalen van klein bedrijfsafval. De tarieven 2009 zijn kostendekkend en hoeven in principe niet te worden verhoogd. Overschotten en tekorten op dit onderdeel worden vereffend met de Voorziening afvlakking tarieven Reinigingsheffingen. De in 2008 doorgevoerde verlaging van het jaartarief met € 7,50,--

(van € 139,-- naar 131,50) kan gelet op de stand van de eerdergenoemde voorziening (€ 400.000) ook in 2009 worden gecontinueerd. Sterker nog. De voorziening laat het zelfs toe – op basis van de thans voorziene kosten – de tarieven voor zowel 2009 als 2010 in principe verder te verlagen tot € 128,--. Uitname $2 \times 115.000 = € 230.000,--$. Het op 17 december 2007 door uw raad vastgestelde plafond van € 125.000 wordt hiermee in de loop van 2010 bereikt. Vooralsnog willen wij ons nu nog niet vastleggen op continuering van de verlaging van de tarieven voor 2010. Bij de opstelling van de Begroting 2010 zal namelijk moeten worden gezien of nog niet voorziene kostenontwikkelingen of nieuw beleid aanleiding geven om van deze lijn af te wijken.

4. Rioolrechten

- **Verhoging tarieven met 2,5 %**

Cuijk kent twee soorten rioolrecht, een Rioolaansluitrecht voor eigenaren en een Rioolafvoerrecht voor gebruikers. De tarieven tot en met 2008 zijn gebaseerd op het Rioolbeheerplan Cuijk 2005-2008 (raadsbesluit 24 oktober 2005). De doorrekening van het Rioolbeheerplan 2009-2012 is nog niet afgerond. Reden waarom de tarieven voor 2009 vooralsnog – en noodgedwongen – worden gehandhaafd op het niveau van 2008, verhoogd met het inflatiepercentage van 2,5 %. Hiermee kunnen dan in ieder geval de loon- en prijsstijgingen worden opgevangen. Het huidige rioolrecht totaaltarief (rioolaansluitrecht ad € 111,-- en rioolafvoerrecht ad € 57,--) bedraagt € 168,--. Het totaaltarief 2009 wordt € 172,50. (€ 114,-- + € 58,50). De verhoging van het Rioolafvoerrecht voor gebruikers is op de gebruikelijke wijze naar evenredigheid verwerkt in de degressieve tariefstructuur. Deze verhoging van de tarieven Rioolrechten (meeropbrengst € 48.000,--) is nog niet geraamd. De meeropbrengst komt ten goede aan de Voorziening Rationeel Rioolbeheer. Een en ander zal bij de Kadernota 2010 met ingang van het begrotingsjaar 2009 in de ramingen worden verwerkt.

Termijnstelling bij aanvragen kwijtschelding

- **Brief Nationale Ombudsman**

Bij brief van 1 juli 2008 heeft de Nationale Ombudsman alle gemeenten aangeschreven. Aanleiding was een klacht van een burger over het niet inhoudelijk behandelen van diens aanvraag om kwijtschelding van waterschapsbelasting vanwege overschrijding van de gehanteerde termijn van vier maanden na de ontvangst van de aanslag. De Ombudsman acht het hanteren van een fatale termijn niet juist. Hij beveelt gemeenten – die net als onze gemeente een dergelijke beperking hanteren – geen eisen meer te stellen aan de termijn voor het indienen van een aanvraag. De Nationale Ombudsman concludeert dat de gemeenten en waterschappen wel de vrijheid hebben om te besluiten de belastingen al dan niet kwijt te schelden. Zij hebben volgens hem echter niet de wettelijke bevoegdheid om een termijn te stellen waarbinnen de aanvraag moet zijn gedaan. Bestuursorganen worden geacht het redelijkheidsvereiste toe te passen. Dat houdt in dat men de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is. Ook de Vereniging van Nederlandse Gemeenten adviseert gemeenten voortaan ruimhartiger om te gaan met de termijnen.

- **De voorgeschiedenis en de praktijk in Cuijk**

Op 8 mei 1995 heeft uw raad, op voorstel van het college, besloten dat geen kwijtschelding wordt verleend indien het verzoek niet is ingediend binnen de betaaltermijnen. Dat is in principe 3 maanden na de dagtekening van de aanslag. Echter als er een machtiging tot automatische incasso van het aanslagbedrag is afgegeven, heeft men in onze gemeente zelfs 8 maanden de tijd om kwijtschelding aan te vragen. De reden voor deze beperking was dat het veelvuldig voorkwam dat belastingschuldigen pas ten tijde van de dwanginvordering alsnog een verzoek om kwijtschelding indienden. Gevolg was dat de dwanginvordering werd opgeschort en er vaak inmiddels weer een nieuwe aanslag was opgelegd. In gevallen waarin het verzoek

werd afgewezen (en dat kwam en komt nog steeds regelmatig voor) stapelden de schulden zich daardoor onnodig hoog op. Ook was het beleid destijds zo dat indien betrokkene toch in aanmerking kwamen voor kwijtschelding de vervolgingskosten (aanmaning en dwangbevel) toch moesten worden voldaan. Immers die kosten had de gemeente ook gemaakt omdat het deurwaarderskantoor al was ingeschakeld. Ook dat leidde weer tot uitvoeringsproblemen bij de invordering. De vanaf 8 mei 1995 door onze gemeente gehanteerde regeling was en is naar ons oordeel duidelijk, helder en praktisch uitstekend uitvoerbaar. De Nationale Ombudsman beveelt desondanks aan de regeling niet zo rigide toe te passen en de te laat ingediende verzoeken toch inhoudelijk te behandelen.

Wij stellen voor de regeling ondanks de brief van de Ombudsman toch te handhaven. Er is ten eerste ook geen wettelijke regeling die gemeenten verbiedt om een termijn te stellen voor het indienen van een kwijtscheldingsverzoek. Dat is de juridische benadering. In de praktijk worden in onze gemeenten dergelijke verzoeken in principe niet inhoudelijk getoetst. Allereerst wordt namelijk onderzocht of er sprake is van een zogenaamde verschoonbare termijnoverschrijding. Te denken valt aan langdurige ziekte of verblijf in het buitenland. Dat is overigens bijna nooit het geval. Verder wordt altijd geprobeerd met toepassing van de Leidraad invordering een op de persoonlijke situatie afgestemde betalingsregeling te treffen. Als dat helemaal niet lukt laten wij een deurwaarder van het door ons aangewezen deurwaarderskantoor een nader onderzoek (ter plaatse) uitvoeren. Op basis van zijn bevindingen kan de invorderingsambtenaar besluiten om "niet verder te bemoeilijken" en een voorstel te doen tot oninbaar lijden. En zodra er weer een nieuwe aanslag is opgelegd, heeft de belastingschuldige de mogelijkheid weer om kwijtschelding te verzoeken.

De vraag is of deze inspanningen beter achterwege hadden kunnen blijven bij belastingschuldigen waarbij kwijtschelding wel het instrument had kunnen of moeten zijn. Wij zijn er echter vast van overtuigd – mede gelet op de relatief geringe hoeveelheid werk en de negatieve ervaringen uit het verleden - hiermee meer dan voldoende waarborgen te bieden voor een praktisch uitvoerbaar en alleszins redelijk kwijtscheldings- en invorderingsbeleid. Geadviseerd wordt dan ook de aanbeveling van de Nationale Ombudsman niet over te nemen en de termijnstelling te handhaven.

Nieuwe mogelijkheden automatische kwijtschelding

▪ *Vermindering administratieve lasten*

Belastingsschuldigen kunnen zoals opgemerkt kwijtschelding van (bepaalde) gemeentelijke belastingen aanvragen. Voor het antwoord op de vraag of een belastingschuldige voor kwijtschelding in aanmerking komt, toetst de gemeente aan de hand van door de belastingschuldige verstrekte gegevens het vermogen en het inkomen. De toets gebeurt nu handmatig. Tot dusverre maakte onze gemeente ten aanzien van automatische kwijtschelding gebruik van de in 1996 door de Staatssecretaris van Financiën geïntroduceerde mogelijkheden. Dat houdt in dat belastingschuldigen aan wie gedurende twee jaar op verzoek kwijtschelding is verleend in de daarop volgende jaren geen aanslag meer worden opgelegd. Wel dient dan regelmatig de betalingscapaciteit te worden getoetst. Dat gebeurt dan ook jaarlijks. Het ene jaar met een beknopt formulier. Het andere jaar via een uitgebreider formulier. Ook deze gegevens worden handmatig getoetst. Het afhandelen van de verzoeken kost zowel de gemeente als de betrokkenen relatief veel tijd.

Binnen het overheidsprogramma 'Administratieve Lasten Burgers' is in 2006 het project 'Automatische kwijtschelding gemeentelijke belastingen' opgestart.

De geautomatiseerde toetsing van het recht op kwijtschelding beoogt:

- de administratieve lasten voor de burgers te verlagen,
- de afhandeltermijnen van kwijtscheldingsverzoeken te verkorten.

Op basis van de ervaringen uit de pilot is besloten om de geautomatiseerde toetsing landelijk aan gemeentelijke belastingdiensten aan te bieden.

- **Hoe werkt de geautomatiseerde kwijtscheldingstoets?**
Om te beoordelen of een belastingschuldige voor kwijtschelding in aanmerking komt, vergelijkt een daartoe opgericht Inlichtingenbureau een bestand met de naam, geboortedatum en het burgerservicenummer van belastingschuldigen *die het voorgaande jaar kwijtschelding hebben ontvangen*, en hun eventuele partners met gegevens over het inkomen en vermogen van die personen. Deze geautomatiseerde gegevensuitwisseling vindt plaats tussen de gemeentelijke belastingdienst, het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV), de Belastingdienst en de Dienst Wegverkeer (RDW). Het Inlichtingenbureau (IB) voert deze gegevensuitwisseling uit. Door de gegevensvergelijking kan worden ingeschat of er reden is te vermoeden dat de betalingscapaciteit van een belastingschuldige sinds een individuele toets ongewijzigd is gebleven. Wanneer dit het geval is, kan de gemeente automatisch kwijtschelding verlenen. Is dit niet het geval, dan verleent de gemeente vanzelfsprekend geen automatische kwijtschelding. In dat geval blijft overigens het recht bestaan om na ontvangst van de belastingaanslag een individuele verzoek om kwijtschelding te doen. De manier waarop het Inlichtingenbureau gemeenten ondersteunt is door het regelmatig vergelijken van bestanden van gemeenten met bestanden van andere instanties zoals het UWV en de Belastingdienst. Dit gebeurt altijd door informatie die gemeenten over inwoners hebben, elektronisch te koppelen aan gegevens die over de betreffende inwoners bekend zijn bij andere instanties.
- **Voordelen**
Het geautomatiseerd kwijtschelden van belastingen levert gemeenten een administratieve lastenverlichting op. Gemeenten zijn minder tijd kwijt met de uitvoering van de kwijtscheldingsregeling. Naast het feit dat het gemeenten voordeel oplevert, scheelt het óók de belastingschuldige veel administratieve rompslomp. Hij hoeft niet telkens weer allerlei gegevens aan te leveren die bij de gemeente al lang bekend zijn. Vanzelfsprekend kan de geautomatiseerde toets er ook toe leiden dat geconcludeerd moet worden dat de situatie van een belastingschuldige is gewijzigd en dat deze niet meer voor kwijtschelding in aanmerking komt.
- **Vanaf oktober 2008 aangesloten**
Wij hebben om bovengenoemde redenen besloten vanaf oktober 2008 van de diensten van de Stichting inlichtingbureau gebruik te maken. De Stichting Inlichtingenbureau is in 2001 opgericht door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en heeft als doel: het ondersteunen van gemeenten bij de rechtmatigheidscontrole op bijstandsuitkeringen en bevorderen van samenwerking tussen de verschillende uitvoeringsorganisaties op het terrein van de sociale zekerheid.

Resumé

De redenen tot aanpassing van de tarieven van de hiervoor genoemde belastingen en rechten zijn hiervoor beschreven. Voorgesteld wordt de hierop betrekking hebbende gemeentelijke verordeningen dienovereenkomstig te wijzigen dan wel vast stellen. Wij stellen uw raad eveneens voor de op 8 mei 1995 vastgestelde termijnen voor het indienen van een kwijtscheldingsverzoek te handhaven.

Overigens hebben wij, met inachtneming van het advies van de voormalige Commissie Middelen (vergadering van 27 november 2002), de bij dit voorstel behorende conceptraadsbesluiten, gelet op de omvang, ook dit jaar niet meer opnieuw bij deze raadsagenda meegezonden maar op de gebruikelijke wijze bij de raadsstukken ter inzage gelegd.

Cuijk, 30 september 2008

Burgemeester en wethouders van Cuijk,

P.M. van de Koolwijk
secretaris

L.M. Schoots
burgemeester